

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ESTETİK DERSİ

Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI 3

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6

2. ESTETİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI 7

2.1. ESTETİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
2.2. ESTETİK DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER.....	7
2.3. ESTETİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	8
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	9

3. ESTETİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI 10

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	10
3.2. ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	11

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılabilecek öz mirasımızdır.

Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanan, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ'de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojiye yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatan-daş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme; bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiyle, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına ters-tir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerde-dir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalış-malarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.

2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözeten bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. ESTETİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

İnsan, yaşamında var olan her şeyi değerlerle anlamlandırır. Bu değerlerden biri de estetik değerlerdir. Estetik; duyulur algının duyusallığın sağladığı bilim dalı olarak düşünülmektedir. Estetik Dersi Öğretim Programı hazırlanırken öğrencilerin estetik dersi ile estetik süje, estetik tavır, estetik obje, estetik değer, estetik yargı, İslam Estetiği, İslam Estetiği'ne ait kavram ve değerleri, sanat eserlerini, sanattaki ve doğadaki güzelliği değerlendirmeyi öğrenmeleri amaçlanmıştır. Bu değerler ve kavramlar hakkında bilgi sahibi olup estetik bir değer çerçevesinde doğada ve sanatta güzel olana dair estetik bakış açısına sahip olacaklardır. Estetik dersi bireylerde ve toplumlarda estetik bir tutum ve estetik bir tavır geliştirir. Öğrencilere yeni kavramlar kazandırarak sanat ve estetik alanında zengin kavram bilgisine sahip olmalarını sağlamak, estetiğe dair metinleri, sanatı, sanat eserlerini ve sanat kuramlarını anlamlandırmayı ve analiz etmeyi sağlar. Estetik Dersi Öğretim Programı öğrencilerin Estetik Dersi ile estetik tavrını zenginleştirerek sorgulayan bireyler olarak yetişmesini sağlamayı amaçlamıştır. Sanat eserlerinin ve doğada var olan nesnelerin estetik kaygıyla izlenmesi alışkanlığını kazandırır. Sanat eserlerinin bir objeden ibaret olmadığı, onlara duygu, değer ve anlam yüklenmesi gerektiği bilinci kazandırır.

2.1. ESTETİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Estetiğin konusunu kavramaları
- Estetiğin tarihçesini kavramaları
- Estetik ve sanat terminolojisi hakkında bilgi sahibi olmaları
- Estetik konusunda farkındalık geliştirmeleri
- Sanat kuramları hakkında bilgi sahibi olmaları
- Sanatın evrensel boyutunu kavramaları
- Estetiği diğer disiplinlerle ilişkilendirmeleri
- Tartışma kültürünü edinmeleri
- Bireysel kişilik gelişimini estetik süreçte geliştirmeleri
- Doğada güzele estetik bakış açısıyla bakmaları
- Değer üreten insan bilincini kavramaları
- Bireysel ve toplumsal değerlerin farkındalığını kazanmaları
- Güzeli, doğru, iyi, yüce gibi değerlerin birbiriyle olan ilişki bilgisini edinmeleri
- Sanat eserine estetik bakış açısıyla bakma becerisi kazanmaları
- Sanat eseri analizi yapmaları
- Düşüncelerini ifade ederken kavramları doğru ve yerinde kullanmaları

2.2. ESTETİK DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER

Estetik Dersi Öğretim Programı ile ulaşılmaması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma
- Estetik bakış açısı kazanma
- Estetik tavır
- Estetik duyarlılık
- Estetik yargı
- Estetik kaygı
- Özgün düşünce geliştirme
- Sorgulama
- Yorumlama

- Yaratıcı düşünme
- Değerlendirme
- Sunma
- İfade becerisini geliştirme
- Değerler bilinci
- İş birliği
- Araştırma
- Bilinçli sanat alımlayıcısı olma
- Analiz etme

2.3. ESTETİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Öğretmen; öğrencileri millî, ahlakî, insanî, manevî ve kültürel değerler bakımından besleyici, öğrencilere demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.
- “Öğretim programında, ünite başlığının altında “Terimler” alt başlığı yer almaktadır. Bu alt başlıkta verilen terimler o ünitenin öğrenme öğretme süreci boyunca ilgili kazanımlarda öğrencilere kazandırılmalıdır.
- Öğretim süreci istendik davranışları kazandıran doğru, anlamlı, kalıcı ve gelişimci bir süreç olmalıdır. Öğrenme sürecinin üç ögesi olan öğrenci, öğretmen ve eğitim programı birbirleriyle uyumlu, anlamlı ve verimli olarak konumlandırılmalıdır.
- Öğrenme, kişinin öğreneceği bilgileri önceki bilgileriyle ve yaşantısıyla anlamlı ve güçlü bir bağlantı kurarak gelişmeli ve kalıcı hale gelmelidir. Bu süreçte öğrenci merkezde olmalıdır.
- Öğretmen öğretim sürecinde yol gösterici, rehber, yol arkadaşı, destekleyici, motive edici olmalıdır.
- Öğrenme anlamlı olmalıdır. Önceki bilgilerini yeni bilgilere uygulayabilecekleri bir giriş yaparak öğrencinin aktif olarak derse ilgisinin çekilmesi sağlanmalıdır.
- Her öğrencinin aktif olarak konuya katılması, düşünceler üretmesi sağlanarak cesaretlendirici ve motive edici bir süreç yaşatılmalıdır.
- Derse hazırlık sürecinde öğrencinin ilgisini çekecek konuyla derse başlanarak, öğrencinin dikkatinin o konuya yoğunlaşması sağlanmalıdır.
- Öğrenciler kazandıkları bilgileri yeni olaylara ve problemlere uygulayarak daha önce bilmedikleri yeni kavramları öğrenmiş olmalıdır.
- Estetik dersinde öğrencilere var olan bilgilerinden, yaşamışlıklarından ve bakış açılarından yola çıkarak estetik, değer ve sanat konularıyla bir bağ kurmaları sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin günlük yaşamındaki estetik ve sanatsal kavram ve izlenimleri konuya katarak yeni bilgilerle anlamlı ilişkiler kurması sağlanmalıdır. Böylelikle öğrenci, önceki ve şimdiki bilgilerini ilişkilendirir ve yeni bilgiler öğrenerek başarma duygusunu yaşar.
- Öğrenciler farklı bakış açıları geliştirme sürecinde cesaretlendirilmelidir.
- Derslerde soru-cevap, metin okuma, anlatım, yorumlama, analitik bakış açısı geliştirme, disiplinler arası ilişki kurma, değerlendirme, eleştirel bakış, tartışma, sanat eserini ve doğadaki güzeli değerlendirme, yerel ve evrensel sanat eserlerini izleme gezileri, sunum yapma etkinlikleri yapılmalıdır. Edindiği bilgileri güncel sanat bilgileriyle ilişkilendirmeye özen gösterilmelidir.
- Derslerle ilgili çok sayıda görsel paylaşılmalı, ders öncesi bu konuda hazırlık yapılmalıdır. Yerel ve evrensel estetik sanat değerlerinin tanıtılmasına özen gösterilmelidir. Bununla ilgili görsel, yazılı, dijital vb. materyal

zenginliği oluşturulmalıdır. Öğrenciler çok sayıda estetik ve sanatsal ürünlerle tanıştırılmalıdır.

- Yerel ve evrensel estetik değerlere estetik bakış açısının geliştirilmesi yönünde etkinlikler yapılmalıdır.
- Derslerde özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler desteklenmelidir.

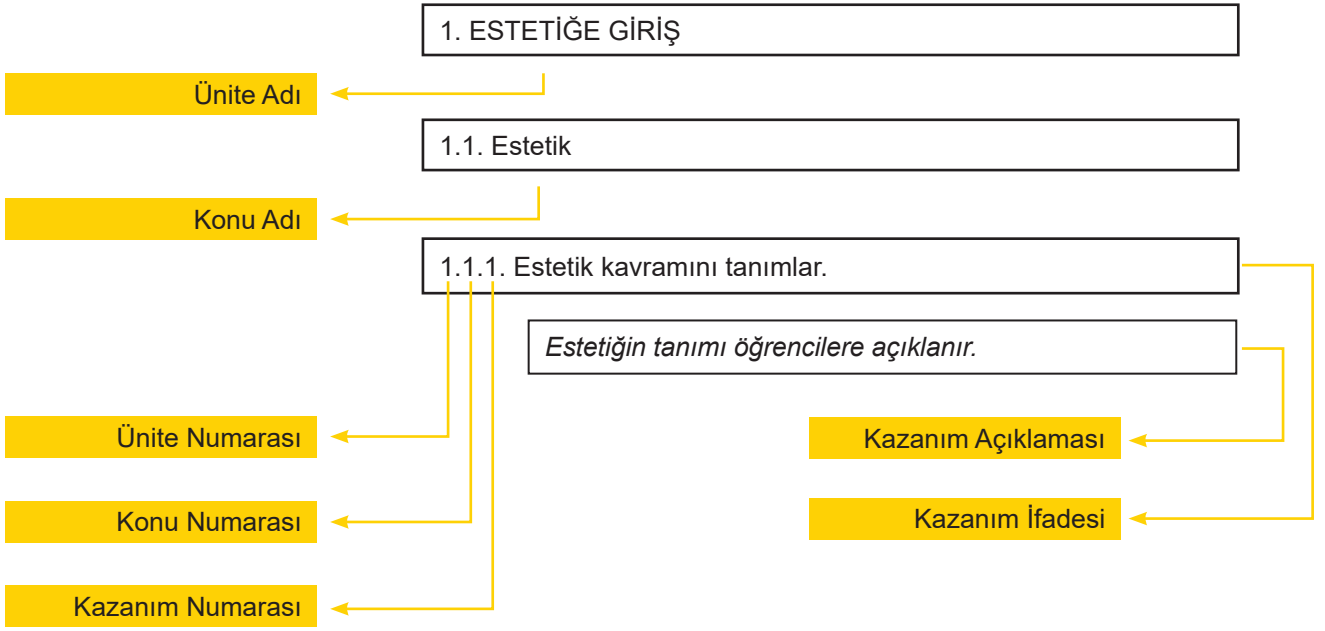
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
ESTETİĞE GİRİŞ	13	14	22
ESTETİK VE SANAT	13	14	22
TEMEL SANAT KURAMLARI	12	14	21
DEĞER VE GÜZEL KAVRAMI	5	10	9
İSLAM ESTETİĞİ	6	10	10
SANAT, İNSAN VE DEĞERLERİ	9	10	16
TOPLAM	58	72	100

3. ESTETİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda 5 ünite bulunmaktadır. Kazanımlar; ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil 1. Kazanımların Yapısı

3.2. ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

1. ÜNİTE: ESTETİĞE GİRİŞ

Terimler: Estetik, güzel, estetik obje, estetik süje, estetik kaygı, estetik yargı

1.1. Estetik

1.1.1. Estetik kavramını tanımlar.

Estetiğin tanımı öğrencilere açıklanır.

1.2. Estetiğin Konusu

1.2.1. Estetiğin konusunu açıklar.

1.3. Estetiğin Tarihçesi

1.3.1. Estetiğin tarihsel gelişim sürecini açıklar.

1.4. Estetiğin Ontolojik Çözümlemesi

1.4.1. Varlığın estetik çözümlemesini açıklar.

1.4.2. Objede güzelliği tanımlar.

Sanat eserinin estetik bir obje olduğu açıklanır.

1.4.3. Estetik süjenin estetik obje ile ilişkisini açıklar.

Estetik süjenin estetik obje ile estetik ilgi kuran varlık olduğu açıklanır.

1.4.4. Estetik süjenin estetik obje karşısında estetik bir kaygıyla beğeni ve haz alma duygusu yaşadığını açıklar.

1.5. Estetiğin Diğer Alanlarla İlişkisi

1.5.1. Estetiğin diğer alanlarla ilişkisini açıklar.

1.6. Estetiğin Yöntemleri

1.6.1. Özne yöntemi açıklar.

Güzelde öznenin önemli olduğu açıklanır.

1.6.2. Nesnel yöntemi açıklar.

Güzelde objenin belirleyici olduğu açıklanır.

1.7. Estetik Tavır

1.7.1. Süje ile estetik obje arasındaki ilişkiyi kendi cümleleriyle ifade eder.

1.7.2. Süjenin estetik objeye yaklaşımını açıklar.

Süjenin estetik objeye güzel, yüce, hoş değerler yüklediği vurgulanır.

1.8. Estetik Yargı

1.8.1. Süjenin estetik obje hakkındaki yargılarını açıklar.

2. ÜNİTE: ESTETİK VE SANAT

Terimler: Sanat, sanatçı, sanat eseri, alımlayıcı, zanaat

2.1. Sanat

2.1.1. Sanat kavramını tanımlar.

2.2. Sanatın Özellikleri

2.2.1. Sanatın özelliklerini açıklar.

2.3. Sanatçı

2.3.1. Sanatçının özelliklerini açıklar.

2.3.2. Sanatçının özgün eser ürettiğini açıklar.

Sanatçının ürettiği özgün eser örnekleri incelenir.

2.4. Sanat Eseri

2.4.1. Sanat eserinin biricikliğini açıklar.

2.4.2. Sanat eserinin estetik kaygıyla oluştuğunu açıklar.

2.4.3. Sanat eserlerinde toplumsal ve kültürel izlerin bulunduğunu açıklar.

2.5. Sanat Alıcısı

2.5.1. Sanat alıcısının özelliklerini açıklar.

Sanat alıcısının genel özellikleri ve bireysel farklılıkları açıklanır.

2.5.2. Sanat alıcısının sanat eseri karşısında duygusal deneyimler yaşadığını açıklar.

2.5.3. Sanatta toplumsal değerlerin etkisini yorumlar.

2.6. Sanatın Amacı ve İşlevi

2.6.1. Sanatın amacını açıklar.

Sanatın amacı ve işlevi anlatılır.

2.7. Sanatın Çeşitleri

2.7.1. Sanatın çeşitlerini açıklar.

2.8. Sanat ve Zanaat Kavramı

2.8.1. Sanat ve zanaat arasındaki farkı ayırt eder.

3. ÜNİTE: TEMEL SANAT KURAMLARI

Terimler: Sanat kuramı, eser, toplum, Yansıtmacı Kuram, Biçimci Sanat Kuramı, Anlatımcı Kuram, Duygusal Etki Sanat Kuramı, İşlevsel Sanat Kuramı, Avangard Sanat Kuramı

3.1. Yansıtmacı Sanat Kuramı

3.1.1. Yansıtmacı sanat kuramını açıklar.

3.1.2. Yansıtmacı sanat kuramına ait sanat eserlerini ayırt eder.

3.2. Biçimci Sanat Kuramı

3.2.1. Biçimci sanat kuramını açıklar.

3.2.2. Biçimci sanat kuramına ait sanat eserlerini ayırt eder.

3.3. Anlatımcı Sanat Kuramı

3.3.1. Anlatımcı sanat kuramını açıklar.

3.3.2. Anlatımcı sanat kuramına ait sanat eserlerini ayırt eder.

3.4. Duygusal Etki Sanat Kuramı

3.4.1. Duygusal etki sanat kuramını açıklar.

3.4.2. Duygusal etki sanat kuramına ait sanat eserlerini ayırt eder.

3.5. İşlevsel Sanat Kuramı

3.5.1. İşlevsel sanat kuramını açıklar.

3.5.2. İşlevsel sanat kuramına ait sanat eserlerini ayırt eder.

3.6. Avangard Sanat Kuramı

3.6.1. Avangard sanat kuramını açıklar.

3.6.2. Avangard sanat kuramına ait sanat eserlerini ayırt eder.

4. ÜNİTE: DEĞER VE GÜZEL KAVRAMI

Terimler: Güzel, değer, iyi, doğruluk, yüce, hoş, oran-orantı, simetri, altın oran

4.1. İyi ve Güzel

4.1.1. Güzel ve iyi arasındaki ilişkiye dair görüşleri açıklar.

Güzel ve iyi ilişkisine dair farklı görüşler açıklanır.

4.2. Doğruluk ve Güzel

4.2.1. Güzel ve doğruluk arasındaki ilişkiye dair görüşleri yorumlar.

4.3. Yüce ve Güzel

4.3.1. Güzelin temellendirilmesinde yüce kavramının yerini açıklar.

4.4. Yararlı ve Güzel

4.4.1. Güzel olanla yararlı olanı ayırt eder.

4.5. Hoş ve Güzel

4.5.1. Hoş ve güzel arasındaki ilişkiye dair görüşleri yorumlar.

5. ÜNİTE: İSLAM ESTETİĞİ

Terimler: Cemal, hüsün, hasen, kemal, zerafet, azamet, bedii zevk, estetik tecrübe

5.1. Güzellik

5.1.1. İslam estetiğinde güzelliği açıklar.

5.2. İslam Estetiğinde Güzellik, Hakikat ve Bilgi

5.2.1. İslam estetiğinde güzellik ve hakikat arasındaki ilişkiyi yorumlar.

5.3. İslam Estetiğinde Güzellik, İyilik ve Yararlılık

5.3.1. İslam estetiğinde güzellik ve iyilik arasındaki ilişkiyi yorumlar.

5.4. İslam Estetiğinde Güzellik ve Ulvilik

5.4.1. İslam estetiğinde güzellik ve ulvilik arasındaki ilişkiyi yorumlar.

5.5. Estetik Tecrübe

5.5.1. Estetik tecrübeyi kavrar.

5.5.2. Estetik tecrübenin güzel karşısında bilişsel, kavrayışsal ve sezgisel bir zenginliğe neden olduğunu fark eder.

6. ÜNİTE: SANAT, İNSAN VE DEĞERLERİ

Terimler: Birey, insan, bilgi, etik, oran-orantı, simetri, altın oran, değer atfetme, değer biçme

6.1. Kişi ve Değerleri

6.1.1. Estetik değer kavramını açıklar.

6.1.2. İnsani değerleri açıklar.

6.2. Doğadaki Güzellik

6.2.1. Doğadaki güzelliği yorumlar.

6.3. Sanattaki Güzellik

6.3.1. Sanattaki güzelliği yorumlar.

6.4. Doğadaki Güzellik ile Sanattaki Güzellik Arasındaki Farklar

6.4.1. Doğadaki ve sanattaki güzellik arasındaki farkı ayırt eder.

6.5. Altın Oran

- 6.5.1. Doğada ve sanat eserlerinde altın oranı açıklar.
- 6.5.2. Güzelin temellendirilmesinde oran ve simetrinin önemini açıklar.

6.6. Sanat Eserinde Değerlendirme

- 6.6.1. Sanat eserinde değer biçme konusunu yorumlar.
Sanat eserinin hangi kriterlere göre değerlendirileceği açıklanır.
- 6.6.2. Sanat eserinde değer atfetme konusunu yorumlar.
Değer atfedilen eserle, esere değer atfeden arasında kurulan öznel ilişki açıklanır.